

ارزیابی شاخص‌های بازار بیمه داخلی

گروه پژوهشی عمومی بیمه

گردآورنده:

- دانشجوی دکتری برنامه‌ریزی آموزشی - دانشگاه پیام نور،
کارشناس گروه پژوهشی عمومی بیمه

- محمد وفایی یگانه

خود، وضعیت مطلوبی به دست آورد. یکی از برنامه‌های مهمی که این صنعت به دنبال پیاده‌سازی آن است تا از طریق آن زمینه‌های تحقق این وضعیت مطلوب فراهم شود، برنامه تحول در صنعت بیمه کشور است. برای تحقق این برنامه اصول شش‌گانه زیر مدنظر قرار گرفت:

- حرکت در مسیر تحقق چشم‌انداز 20 ساله جمهوری

اسلامی ایران؛

- حرکت در مسیر سیاست‌های کلی اصل 44 قانون اساسی؛

- حرکت در مسیر تحقق دستور 10 ماده‌ای ریاست جمهوری درباره تحول در صنعت بیمه کشور؛

صنعت بیمه در کشور با پیشینه‌ای حدود هفتاد سال، فراز و فرودهای بسیاری در راستای ارتقا و تقویت خود داشته است، تعداد شرکت‌های بیمه گر نسبت به اوایل حضور این صنعت در کشور، افزایش چشم‌گیری داشته است، بیمه‌گذاران بیشتری به مشتریان صنعت بیمه ملحق شده‌اند، خدمات و محصولات بیمه در کشور تنوع زیادی پیدا کرده‌اند، اما مسئولین، برنامه‌ریزان و تصمیم‌گیران و حتی بیمه‌گذاران واقف هستند که فعالیت‌هایی بیش از این برای تحقق اهداف مورد نظر در این صنعت باید انجام گیرد تا صنعت بیمه در کشور نسبت به سایر کشورهای توسعه‌یافته و اهداف و برنامه‌های توسعه‌ای

جدول 1. عملکرد صنعت بیمه بر مبنای شاخص‌های کلیدی برنامه تحول

عنوان شاخص	استناد به اهداف برنامه	آمار کشور در 1390	هدف کشور 1390	هدف برنامه پنجم 1394	هدف افق چشم‌انداز 1404
سهم بخش غیردولتی (%)	بندهای 9 و 3 و 6	53/2	42	60	80
حق بیمه سرانه (دلار)	بندهای 7 و 9	93	78	100	700
ضریب نفوذ (%)	بندهای 1 و 2	1/5	1/7	2	4/5
سهم بیمه‌های اختیاری (%)	بندهای 11 و 12 و 8	55	57	60	70
سهم بیمه‌های زندگی (%)	بند 11 و 12	8	7.6	13	25

- آینده‌نگری نسبت به محیط درونی و بیرونی صنعت بیمه؛
- مواجهه کارآمد با چالش‌های اساسی صنعت بیمه؛
- توجه به خرد جمعی و دیدگاه‌های صاحب‌نظران اجرایی و علمی صنعت بیمه.
- همچنین کارگروه تحول در صنعت بیمه کشور، چشم‌انداز و اهداف این صنعت در سال 1404 را ترسیم نموده و راهبردها، سیاست‌ها و برخی از طرح‌ها و پروژه‌های دستیابی به آن اهداف را مشخص کرده است. در این برنامه، اهداف کلان زیر برای صنعت بیمه کشور در نظر گرفته شده است:
- ضریب نفوذ بیمه بالاتر از متوسط جهانی؛
- مقام اول در صنعت بیمه منطقه آسیای میانه، خاورمیانه و شمال آفریقا؛
- مقام دوم بازار متشکل سرمایه کشور از نظر سهم در تجهیز منابع؛
- سهم بخش غیردولتی از بازار بیمه کشور، حداقل 70 و حداکثر 75 درصد؛
- تجاری، رقابتی و حرفه‌ای بودن صنعت بیمه کشور؛
- عدالت در عرضه خدمات بیمه‌ای به دهک‌های
- درآمدی و تعادل در پوشش بیمه‌ای مناطق مختلف کشور؛
- پایداری و ثبات در ارائه خدمات بیمه‌ای؛
- آسانی، سرعت، مشتری‌مداری، ارزانی و همه جانبه بودن عرضه خدمات بیمه‌ای به خانوارها، بنگاه‌های اقتصادی و مشتریان خارجی؛
- داشتن اخلاق حرفه‌ای و سلامت و داشتن قابلیت اعتماد در میان مشتریان و نهادهای حاکمیتی و نظارتی صنعت بیمه کشور؛
- تنوع و عدم تمرکز در ساختار پرتفوی صنعت بیمه. اینک بر اساس اهداف و اصول برنامه تحول صنعت بیمه در کشور، نگاهی کلی به عملکرد این صنعت بر مبنای شاخص‌های کلیدی برنامه مذکور خواهیم داشت. بر این اساس وضعیت سهم بخش غیر دولتی در بیمه 53/2٪ است که نسبت به هدف متصور در سال 1390 (42٪)، پیشرفت مناسبی داشته است و برای رسیدن به برنامه پنجم که تا سال 1394، حدود 60٪ بوده است، فاصله چندان زیادی وجود ندارد و اگر پیشرفت بر همین منوال باشد پیش‌بینی می‌شود که این هدف در سال 1392 قابل تحقق باشد. همین‌طور هدف افق چشم‌انداز 1404

اقتصادی، علمی، فرهنگی، سیاسی و اجتماعی خاص خود را می‌طلبد، که دست‌اندرکاران باید توجه خاصی به این شاخص و توسعه آن داشته باشند.

همانند شاخص ضریب نفوذ بیمه، در حوزه شاخص سهم بیمه‌های اختیاری نیز فعلاً هدف سال 1390 تحقق نیافته است، 3٪ برای سال 1390، 5٪ برای برنامه پنجم 1394 و 15٪ نیز برای تحقق هدف مورد نظر افق چشم‌انداز 1404 لازم است، تا در این شاخص نیز به وضعیت مورد نظر برسیم.

نهایتاً در زمینه شاخص سهم بیمه‌های زندگی، هدف متصور برای سال 1390، نائل شده است، اما متناسب با برنامه پنجم 1394 و افق چشم‌انداز 1404 فاصله قابل توجهی وجود دارد. این شاخص نیز همانند ضریب نفوذ بیمه، تحول و توسعه در حوزه‌های بازاریابی بیمه، محصولات بیمه‌ای، فرهنگ بیمه و ... را می‌طلبد.

نیز در خصوص این شاخص چندان دور از دسترس نیست و به نوعی قابل تحقق است. هرچند قطعاً باید برنامه‌های مربوط به واگذاری امور بیمه‌ای به بخش غیر دولتی با جدیت پیگیری شود و ملزومات آن نیز فراهم گردد.

در زمینه حق‌بیمه سرانه (به دلار) نیز بر اساس جدول 1 مشاهده می‌شود که این شاخص توانسته است هدف متصور برای سال 1390 را به طور کامل تحقق بخشد و حتی از آن پیشی بگیرد و به نظر می‌رسد در این زمینه برای اهداف برنامه پنجم 1394 و افق چشم‌انداز 1404 مشکل چندانی وجود نداشته باشد.

اما در خصوص ضریب نفوذ بیمه هنوز هدف برنامه سال 1390 تحقق نیافته است و شاید راه سختی به خصوص برای تحقق برنامه افق چشم‌انداز 1404 در پیش است، زیرا اندک تغییر در این شاخص، مستلزم تلاش و کوشش‌های زیادی است و به نوعی توسعه این شاخص نمایانگر توسعه

شاخص‌های زیادی است و قطعاً زیرساخت‌های

افزایش سهم بخش غیردولتی

افزایش ضریب نفوذ بیمه

توسعه فرهنگ بیمه

مهمترین اهداف صنعت بیمه کشور